

V Praze 22.9.2013

Znalost a podpora „malých“ stran nejdou ruku v ruce

Dvě třetiny občanů si přejí, aby v PSP zasedly i dosud mimoparlamentní strany a hnutí. Zdaleka nejbližší k tomu má ANO 2011, které by mohlo oslovit až 1,1 miliónu lidí, z nichž téměř 0,5 miliónu ho chce aktuálně volit. Poměrně velkou část veřejnosti by mohly oslovit také Suverenita a Úsvit přímé demokracie, první z nich ovšem chybí aktuální podpora a druhé znalost.

Lídry testovaných stran a hnutí zná daleko více lidí než tyto politické subjekty jako takové. Spontánní ztotožnění lídra a strany/hnutí je zatím slabší.

Společnost Herzmann s.r.o. připravuje od července 2013 pravidelné měsíční studie v cyklu Český volič. Cílem těchto studií je nabídnout syntetizující pohled na výsledky práce výzkumných agentur a zajistit určitý nadhled. Nejde o snahu nahrazovat výstupy jednotlivých agentur ani soupeřit o rychlost zveřejňování nových stranických preferencí a volebních modelů. Studie se opírá zejména o informace, které agentury zveřejnily nebo poskytly společnosti Herzmann s.r.o. pro účely sekundární analýzy.

Jako doplněk základní informační řady uskutečnila společnost Herzmann s.r.o. ve spolupráci s agenturou ppm factum research metodický experiment zaměřený na bližší poznání pozice „malých“ stran a hnutí. Dotazování proběhlo v rámci standardního omnibusového šetření ppm factum research ve dnech 3. – 11.9.2013 na reprezentativním souboru 967 respondentů starších 18 let.

Pro experiment byly vybrány:

- *dvě politické strany, které se zúčastnily voleb v roce 2010 (Suverenita s výsledkem 3,3 %, Česká pirátská strana s výsledkem 0,8 %)*
- *dvě hnutí založená ve stávajícím volebním období, jimž věnují media výraznou pozornost (ANO 2011, Úsvit přímé demokracie)*
- *dva mediálně málo prezentované subjekty (Liberálně ekologická strana, hnutí Změna).*

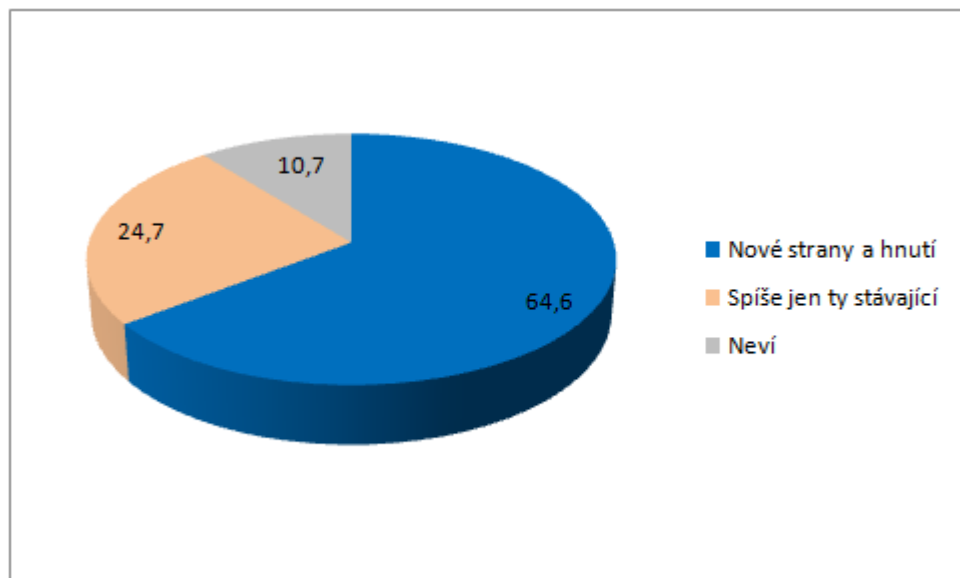
Odpovědnost za výběr těchto subjektů nese výhradně společnost Herzmann s.r.o. V době koncipování experimentu nebylo známo, že Liberálně ekologická strana nebude ve volbách kandidovat, Suverenita bude kandidovat v rámci bloku Hlavu vzhůru a hnutí ANO 2011 už nebude splňovat podmínky pro zařazení mezi „malé“ strany.

Volání po změně

Řada průzkumů před rozpuštěním Poslanecké sněmovny signalizovala přání veřejnosti změnit rozložení politických sil. Důvěra vůči vládě, samotné Poslanecké sněmovně i politickým stranám se pohybovala na historickém minimu, volání veřejnosti po předčasných volbách bylo více než jednoznačné. V této názorové situaci se dalo očekávat, že značnou šanci ve volbách budou mít mimoparlamentní politické strany a hnutí.

V telefonickém průzkumu pro hnutí ANO 2011 zjistilo ppm factum, že valná většina veřejnosti si přeje, aby se do Poslanecké sněmovny dostaly nové strany a hnutí. Aktuální poznatky získané osobním dotazováním sice uvedené zjištění mírně numericky korigují, ale v zásadních obrysech ho potvrzují. **Téměř dvě třetiny občanů (64,6 %) si myslí, že by se do Poslanecké sněmovny měly dostat (také) nové strany a hnutí. Čtvrtina občanů je opačného názoru, jeden z deseti neví.**

Graf 1 – Názory na budoucí stranické složení Poslanecké sněmovny

Obměnu stranického složení Poslanecké sněmovny podporují zejména mladí lidé do 29 let (77,2 %), A občané žijící v domácnostech s příjmem nad 30.000 Kč (69,1 %) a zejména nad 40.000 Kč (72,3 %). Poněkud paradoxně ji nejčastěji podporují lidé, kteří se spíše nechystají jít volit z (69,4 % proti 61,3 % těch, kteří jsou rozhodnuti se voleb zúčastnit). Vyplývá z toho, že **vyšší volební účast by patrně některým dosud mimoparlamentním stranám a hnutím pomohla k překonání pětiprocentní hranice, zatímco při nižší volební účasti by v Poslanecké sněmovně mohly zůstat spíše stávající strany.**

Znalost testovaných subjektů a jejich lídrů

V polovině září byly z testovaných subjektů masově známé dva: Suverenita a ANO 2011. Jejich znalost se pohybovala na úrovni dvou třetin populace. Jakkoli to nebylo předmětem průzkumu, je třeba poznamenat, že ve světle tohoto zjištění se kandidatura Suverenity pod hlavičkou širšího sdružení Hlavu vzhůru jeví jako marketingově nesprávné rozhodnutí. **Jen menšina občanů si však uměla spontánně vybavit, kdo Suverenitu a ANO 2011 vede.** Obecně je při tom znalost Jany Bobošíkové na úrovni přibližně 95 % populace podobně jako u Tomio Okamury, Andreje Babiše zná zhruba 85 % občanů podobně jako Martina Bursíka.

Pomyslnou **třetí příčku v žebříčku znalosti testovaných subjektů zaujala s velkým odstupem Česká pirátská strana**, která je jako jediná známější než její lídr Jakub Michálek. Úsvit přímé demokracie měl znalost na úrovni třetiny populace, Liberálně ekologická strana pod hladinou jedné čtvrtiny a Změna ještě výrazně nižší. V případě Úsvitu přímé demokracie a Změny je znalost politického subjektu zhruba třetinová ve srovnání se znalostí jeho lídra, u Liberálně ekologické strany čtvrtinová.

Za povšimnutí stojí, že povědomí o značce ANO 2011 předčilo nejen znalost testovaných subjektů, které dosud ve volbách do Poslanecké sněmovny nekandidovaly, ale i České pirátské strany.

Graf 2 – Znalost stran/hnutí a jejich lídrů

Povědomí o všech testovaných stranách a hnutích je podle očekávání závislé především na vzdělání (čím vyšší vzdělání, tím vyšší znalost). V případě České pirátské strany se ukázal velký vliv věku (v generaci do 29 let ji zná 51,4 %, ve věku 60 a více let jen 33,8 %) a také pohlaví (zná ji 53,4 % mužů a 33,9 % žen). U Suverenity je tomu jinak, znají ji hlavně občané ve věku 30 – 44 let (72,7 %), zatímco z mladých do 29 let jen 58,1 %).

Podpora testovaných subjektů

Pouze dva z testovaných subjektů kandidovaly ve volbách 2010. Česká pirátská strana tehdy získala přes 42 tisíc hlasů, aktuální volební model ppm factum jí (při zhruba čtyřiapadesátiprocentní volební účasti) připisuje zhruba 50 tisíc hlasů (1,1 %). Vezmeme-li v úvahu všechny oprávněné voliče, kteří deklarovali, že rozhodně nebo spíše půjdou volit (dohromady v průzkumu ppm factum 66,9 % oprávněných voličů) a z nich ty, kteří připustili, že určitě nebo aspoň možná budou volit ČPS, můžeme maximální počet občanů oslovitelných touto stranou odhadnout na necelých 250 tisíc. Zkušenosti však ukazují, že strany nikdy nezískají tolik hlasů, kolik by z hlediska svého teoretického potenciálu mohly.

Situace Suverenity, která rovněž kandidovala v roce 2010, je výrazně odlišná. Aktuální volební model jí připisuje necelých 78 tisíc hlasů (1,7 %), nesrovnatelně méně, než v minulých volbách skutečně získala. Je ovšem třeba upozornit, že v roce 2010 volební model ppm factum (tehdy Factum Invenio) výsledek Suverenity výrazně podcenil. Podle našich výpočtů je v české populaci až 443 tisíc občanů, které by mohla Suverenita oslovit. O poznání lepší pozici než Suverenita má Úsvit přímé demokracie. Volební model ppm factum mu aktuálně přisuzuje 114 tisíc hlasů (2,5 %) a celkem je v jeho případě oslovitelných občanů přibližně 457 tisíc.

Z testovaných subjektů **má suverénně nejvyšší podporu ANO 2011. Volební model ppm factum signalizuje, že má aktuálně bezmála půl miliónu voličů (10,9 %). Podle našich odhadů by hypoteticky mohlo získat více než 1,1 miliónů hlasů.** Znovu je však třeba upozornit, že je krajně nepravděpodobné aby jakýkoli subjekt využil celý potenciál oslovitelných voličů – už jen proto, že skutečná volební účast je vždy nižší než deklarovaná.

Graf 2 – Podpora testovaných subjektů

V polovině září měli podobnou pozici ve veřejném mínění Liberálně ekologická strana a Změna. Oběma volební model ppm factum připisoval neměřitelně nízkou aktuální podporu, v našem testu se ukazovalo, že by mohly oslovit přes 150 tisíc občanů. LES nakonec kandidovat nebude, v případě Změny bude nutné počkat na průzkumy více různých agentur.

Text použitých otázek:

1. Myslíte si, že by bylo dobré, aby se do Poslanecké sněmovny dostaly nové strany a hnutí, nebo si myslíte, že by tam měly spíše zůstat jen ty stávající?
(Programátor: Rotujte)

1. Ať tam přijdou nové strany a hnutí
 2. Ať tam spíše zůstanou jen ty stávající
99. NEVÍ (NENABÍZEJTE)
2. V poslední době vznikla řada nových politických stran a hnutí. Které z následujících znáte aspoň podle názvu?

(Programátor: Rotujte)

a. ANO 2011	ZNÁM DOBŘE	ČÁSTEČNĚ	MÁLO	NEZNÁM
b. Česká pirátská strana	ZNÁM DOBŘE	ČÁSTEČNĚ	MÁLO	NEZNÁM
c. Liberálně ekologická strana	ZNÁM DOBŘE	ČÁSTEČNĚ	MÁLO	NEZNÁM
d. Suverenita	ZNÁM DOBŘE	ČÁSTEČNĚ	MÁLO	NEZNÁM
e. Úsvit přímé demokracie	ZNÁM DOBŘE	ČÁSTEČNĚ	MÁLO	NEZNÁM
f. Změna	ZNÁM DOBŘE	ČÁSTEČNĚ	MÁLO	NEZNÁM

3. Vybaví se vám u těch stran, které znáte aspoň podle názvu, jméno nějaké osobnosti, která je s tou stranou nebo hnutím spojená? Můžete uvést i více jmen.

(Programátor: Nabízejí se jen ty strany/hnutí, které zná aspoň málo. Jména se nenabízejí)

a. ANO 2011
b. Česká pirátská strana
c. Liberálně ekologická strana
d. Suverenita
e. Úsvit přímé demokracie
f. Změna

4. Umíte si představit, že kdyby teď byly volby, mohl byste pro některou z těchto stran a hnutí hlasovat? Můžete uvést i více stran a hnutí.

(Programátor: Nabízejí se jen ty strany/hnutí, které zná.)

a. ANO 2011	URČITĚ ANO	MOŽNÁ	URČITĚ NE	NEVÍM
b. Česká pirátská strana	URČITĚ ANO	MOŽNÁ	URČITĚ NE	NEVÍM
c. Liberálně ekologická strana	URČITĚ ANO	MOŽNÁ	URČITĚ NE	NEVÍM
d. Suverenita	URČITĚ ANO	MOŽNÁ	URČITĚ NE	NEVÍM
e. Úsvit přímé demokracie	URČITĚ ANO	MOŽNÁ	URČITĚ NE	NEVÍM

Informace o společnosti Herzmann s.r.o.

Společnost Herzmann Investment s.r.o. vznikla v roce 2009 především kvůli správě rodinných aktiv. Brzy se však ukázalo, že o její služby mají zájem i jiné společnosti. Od července 2013, kdy se jejímu vedení začal naplno věnovat Jan Herzmann, působí firma nově jako Herzmann s.r.o. Zabývá se marketingem a marketingovou komunikací, implementací výzkumů trhu a veřejného mínění ve firmách i v politickém marketingu a také chytrou krizovou komunikací. Ve svých poradenských aktivitách uplatní zkušenosti členů svého týmu v oblasti restrukturalizací, optimalizaci procesů i nastavení obchodních aktivit. Podrobnosti najdete na www.herzmann.cz.

Kontakt: Jan Herzmann

tel.: +420 731 403 699

e-mail: jan@herzmann.cz